

Ingek. 31 JUL 2018

Gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude
t.a.v. burgemeester en wethouders
Haarlemmerstraatweg 51
1165 MJ Halfweg

Uw brief:

Uw kenmerk: NLIMRO.0393.BPWWS2018-OW01

Behandeld door: JPV

Ons kenmerk: 2018-021

Betreft: Zienswijze waterwoningen Woongebied Spaarnebuiten 2017

Amsterdam, 26 juli 2018

Geachte college burgemeester en wethouders,

Middels deze brief wil ik graag, namens vereniging De Hollandsche Molen, onze zienswijze kenbaar maken ten aanzien van de MER-aanmeldingsnotitie en het Ontwerpbestemmingsplan "Waterwoningen Woongebied SpaarneBuiten 2017".

De Hollandsche Molen heeft met succes bij de Raad van State beroep aangetekend tegen het eerder voorgelegde ontwerpbestemmingsplan ten aanzien van de waterwoningen gelegen op 57 meter afstand van molen De Slokop wegens onvoldoende motivatie voor de locatiekeuze en de noodzakelijkheid van deze locatie.

De Hollandsche Molen stelt dat in het nieuwe ontwerpbestemmingsplan de belangen van de molen De Slokop nochtans onvoldoende geborgd, noch gemotiveerd zijn.

Molenbiotoop

In de bestemmingsregels van het voorliggende ontwerpbestemmingsplan is geen vrijwaringszone – molenbiotoop opgenomen voor molen De Slokop. De gemeente motiveert in de toelichting van het bestemmingsplan niet waarom zij ervoor gekozen heeft deze juridische bescherming niet op te nemen. De Hollandsche Molen vreest dat de gemeente zichzelf geen verplichtingen ten aanzien van de molenbiotoop wil opleggen.

In het kader van 'goede ruimtelijke ordening' zou een bepaling in de bestemmingsregels ten aanzien van de molenbiotoop van molen De Slokop een juiste stap zijn, die inmiddels gangbaar is geworden voor veel provincies en gemeenten. Het toevoegen van deze bepaling kan onderbouwd worden met diverse argumenten.

In de eerste plaats omdat in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) een bepaling is opgenomen voor Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarden. De gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude beschrijft in de toelichting dat dit slechts betrekking heeft op de 'Stelling van Amsterdam' (pagina 10). De Barro beschrijft echter dat een provincie tevens zelf kernkwaliteiten kan onderscheiden door deze uit te werken in de provinciale verordening. In de Structuurvisie Noord-Holland 2040 beschrijft de provincie Noord-Holland de volgende kernkwaliteiten (hoofdstuk 5 'Ruimtelijke Kwaliteit': "archeologie en tijdsdiepte (tezamen 'ondergrond'), aardkundige waarden, historische structuurlijnen, **cultuurhistorische objecten** en openheid, duisternis en stilte (tezamen landschaps-DNA) en dorps-DNA." Onder cultuurhistorische objecten worden o.a. "**molens**" verstaan (artikel 5.1.5).

Dé molenvereniging van Nederland

Vervolgens wordt in de toelichting van het ontwerpbestemmingsplan het provinciale ruimtelijk beleid verwoord, waarvan de relevante onderwerpen de UNESCO-werelderfgoederen van uitzonderlijke universele waarden zijn.

In de toelichting van het bestemmingsplan staat een artikel over de molenbiotoop, overgenomen uit de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie.

“In de Leidraad is ten aanzien van molens aangegeven dat de landschappelijke en cultuurhistorische betekenis van molens groot is. In het ruimtelijke ordeningsbeleid moeten gemeenten zoveel mogelijk rekening houden met de ‘molenbiotoop’. Een molenbiotoop is de omgeving waarmee een molen in relatie staat. Buiten bestaand bebouwd gebied dient de vrije ruimte rond een molen in verband met windvang en het weren van storende visuele elementen zoveel mogelijk gehandhaafd te blijven. Uitgangspunt daarbij is om binnen 100 meter rond de molen geen bebouwing op te richten of beplanting aan te brengen hoger dan de onderste punt van de verticaal staande wiek en binnen een afstand van 100 tot 400 meter rond de molen geen bebouwing op te richten hoger dan 1/100 van de afstand tussen de bouwwerk/beplanting en de molen, gerekend van de onderste punt van de verticaal staande wiek.

In paragraaf 4.5 wordt nader ingegaan op de molen in relatie tot het bestemmingsplan. Kortheidshalve wordt hier naar verwezen.”

En:

“De waterwoningen liggen binnen 400 meter van de molen De Slokop en daarmee in de molenbiotoop als bedoeld in de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie (zie paragraaf 3.3). Voorheen was op een groot deel van de binnen de molenbiotoop gelegen gronden bedrijfsbebouwing met een goothoogte van 10 meter toegestaan. Ook in de nieuwe situatie van het woongebied is er binnen dit deel van de zone van een vergelijkbare maximale bouwhoogte uitgegaan (10 tot 11 meter).

De waterwoningen komen op minimaal 57 meter afstand van de molen De Slokop te liggen. De gronden van de waterwoningen zijn deels buiten bestaand bebouwd gebied gelegen. Hiervoor geldt dat de vrije ruimte rond de molen zoveel mogelijk gehandhaafd dient te blijven. Van dat uitgangspunt kan gemotiveerd worden afgeweken.

De molen De Slokop is niet meer bedrijfsmatig in gebruik. Van belang is daarom alleen dat de molen voldoende wind kan vangen ter behoud van de molen. Door Peutz bv zijn de windsnelheden en de windrichtingen (de windstatistiek) ter plaatse van molen de Slokop in de huidige situatie in kaart gebracht conform de NPR6097 ‘Toepassing van de statistiek van de uurgemiddelde windsnelheden voor Nederland’ (zie bijlage). Uit de figuur waarop de windroos van de molen is weergegeven volgt dat wind uit zuidwestelijke richtingen de belangrijkste is voor de molen. Wind uit deze zuidwestelijke richtingen komen het meest voor en bovendien komen uit deze windrichtingen de hoogste windsnelheden, wat van groot belang is voor de mogelijkheid tot het laten draaien van de molen. De geplande waterwoningen zijn ten westen/noordwesten van de molen geprojecteerd. Uit de in kaart gebrachte situatie volgt dat de molen uit deze windrichtingen nu al relatief minder wind aangeboden krijgt, die bovendien een lagere snelheid heeft. De molen zal dus bij wind uit deze richtingen nu al minder draaien dan bij wind uit de open blijvende zuidwestelijke richtingen. Hierdoor is het niet aannemelijk dat de draaimogelijkheden van De Slokop als gevolg van de geplande waterwoningen in significante mate zullen verslechteren. De molen zal door de mogelijkheden om met wind vanuit zuidwestelijke richtingen voldoende te kunnen draaien op verantwoorde wijze in stand gehouden kunnen worden. Ook kan de molen nog draaien op wind uit bijvoorbeeld zuidelijke en (noord)oostelijke richting.”

Echter, de bepaling molenbiotoop is niet in de bestemmingsplanregels opgenomen. Er wordt niet gemotiveerd waarom er naast de toelichting van het ontwerpbestemmingsplan, geen vrijwaringszone – molenbiotoop toegevoegd is aan de plankaart van het ontwerpbestemmingsplan. Dit terwijl de ‘Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen SVBP2012’ wel het volgende beschrijft op pagina 21:

*“Variant 2 - Specifieke gebiedsaanduiding gebruiken. Als het voor een goede ruimtelijke ordening wenselijk is om meerdere varianten van dezelfde specifieke gebiedsaanduiding te gebruiken, dan kunnen deze nader gespecificeerd worden met een nadere tekstuele aanduiding in de vorm van een woord of een Arabisch cijfer, of als volgt: **Voorbeeld 24: vrijwaringszone – molenbiotoop.**”*

Dé molenvereniging van Nederland

Toekomst

Voorts wil De Hollandsche Molen erop wijzen dat vanaf 2021 de Omgevingswet van kracht gaat en dat daarmee de AMvB Kwaliteit Leefomgeving het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) vervangt. Deze AMvB omvat een specifieke instructieregel ten aanzien van de molenbiotoop:

Artikel 5.126 (behoud cultureel erfgoed)

1. In een omgevingsplan wordt rekening gehouden met het belang van het behoud van cultureel erfgoed, met inbegrip van bekende of aantoonbaar te verwachten archeologische monumenten.

2. Met het oog op het belang van het behoud van cultureel erfgoed worden in een omgevingsplan in ieder geval regels gesteld ter bescherming van daarvoor in aanmerking komend cultureel erfgoed, waarbij rekening wordt gehouden met de volgende beginselen:

a. het voorkomen van ontsiering, beschadiging of sloop van op grond van het omgevingsplan beschermde monumenten en archeologische monumenten,

b. het voorkomen van verplaatsing van op grond van het omgevingsplan beschermde monumenten of een deel daarvan, tenzij dit dringend vereist is voor het behoud van die monumenten,

c. het bevorderen van het gebruik van monumenten, zo nodig door wijziging van die monumenten, rekening houdend met de monumentale waarden,

d. het voorkomen van aantasting van:

1°. de omgeving van rijksmonumenten, voorbeschermde rijksmonumenten en monumenten die op grond van het omgevingsplan zijn beschermd, voor zover die monumenten daardoor worden ontsierd of beschadigd, (...)"

Waarvan in de toelichting expliciet het volgende gezegd wordt (pagina 524):

"Het verrichten van activiteiten of de aanwezigheid van een (bouw)werk in de omgeving van een monument kan bijvoorbeeld het aanzicht en de waardering van dat monument negatief beïnvloeden. Daarnaast kan de omgeving van een monument ook van invloed zijn op de instandhouding of het functioneren van een monument. Zo is de (bebouwing of beplanting in de) omgeving van een molen van invloed op de windvang van een molen. Een molen die niet kan functioneren omdat deze onvoldoende wind vangt, heeft een veel groter risico om te vervallen."

In het rapport "jurisprudentie op het gebied van erfgoed en ruimte – Uitspraken van de Raad van State in de periode 2003-2016" (pagina 104) van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed staat vermeld dat gemeenten verplicht zijn rekening te houden met cultuurhistorische waarden bij het vaststellen van een bestemmingsplan.

Uit jurisprudentie blijkt dat de toelichting van het bestemmingsplan geen bindende kracht heeft. Voor de toekomst betekent dit dat bouwplannen en beplantingsplannen gelegen in dit bestemmingsplan niet getoetst hoeven te worden ten aanzien van de molenbiotoop. De Hollandsche Molen acht deze ontwikkeling onwenselijk.

Voort vindt zij dat de gemeente niet motiveert wat de visie is van de gemeente ten aanzien van de molenbiotoop, het behoud van het cultureel erfgoed molen De Slokop en de redenatie voor het niet opnemen van de vrijwaringszone, anders dan dat zij zichzelf geen verplichtingen wil opleggen ten aanzien van de molenbiotoop.

Windvang

Het in de bijlage van het ontwerp-bestemmingsplan meegeleverde "onderzoek" van Peutz waaraan gerefereerd wordt in eerder genoemde paragraaf uit de toelichting van het ontwerp-bestemmingsplan behelst niets meer dan een windroos en tabel met windsnelheden.

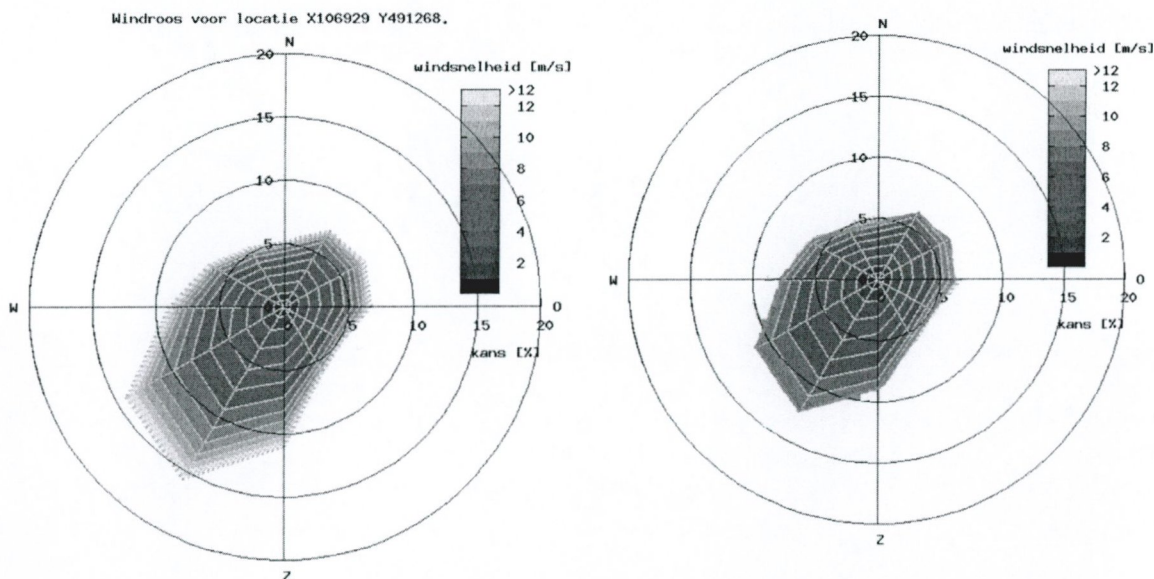
Windonderzoeken van Peutz bevatten doorgaans een rapportage met daarin een inleiding, situatie beschrijving, beschrijving van de regelgeving en een analyse van de windvang op basis van windstatistiek en/of windtunnelonderzoek, afgesloten met een samenvatting en conclusies.

De bijgevoegde windstatistiek en windroos is absoluut onvoldoende onderbouwing om te besluiten dat het voorliggende ontwerp-bestemmingsplan geen onoverkomenlijke windhinder voor de molen veroorzaakt.

Uitspraken over dat de molen minder gebruik maakt van westelijke winden zijn volstrekt voorbij de werkelijkheid. Te meer, omdat de windroos een vertekend beeld geeft aan een niet-deskundige ten aanzien van de toetredende wind. Deze winden dienen gecorrigeerd te worden binnen de intervallen waarin de molen kan draaien. Dat is, afhankelijk van de molen, maar doorgaans tussen 2 en 6 beaufort, wat neerkomt op 2 tot 10 meter per seconden. Met name de storm(achtige) winden komen vanuit het zuiden en zuidwesten, maar deze winden zijn om veiligheidsredenen niet bruikbaar voor de molen.

Molens draaien en malen doorgaans op winden ontstaan vanuit lage drukgebieden. Hierop zijn koude en warmtefronten actief, waarbij met name in de koude fronten een versnelling van wind en een verschuiving naar het westen of noordwesten (ook wel "ruimen" genoemd) waargenomen wordt. Om veilig met de molen te draaien, zeker in de toekomstige nabijheid van woningen, dienen turbulenties in deze toch al onstuimige winden zoveel mogelijk vermeden te worden teneinde het veilig kunnen draaien van de molen te borgen.

De Hollandsche Molen hecht doorgaans weinig waarde aan de onderzoeken van Peutz omdat zij doorgaans in haar conclusie omschrijft welk percentage uren de molen minder zou kunnen draaien. Er wordt niet gedifferentieerd op benodigd vermogen voor een molen, noch naar het effect op het gedrag van de molen ten aanzien van de windvang. Tevens wordt niet onderzocht wat het effect zal zijn op de totale molenbiotoop.

Figuur 1: Links windroos van Peutz en rechts een bewerkte versie van de windroos waarin de hoogste snelheden verwijderd zijn.

Conclusie

Concluderend stelt De Hollandsche Molen dat er voldoende aanleiding is voor de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude om een bepaling “vrijwaringszone – molenbiotoop” op te nemen in het ontwerp-bestemmingsplan, waarvan de inhoud gelijk is aan de molenbiotoopbepaling in de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie.

De Hollandsche Molen vindt dat het effect van de invulling van het ontwerp-bestemmingsplan onvoldoende onderzocht is ten aanzien van de windvang van molen De Slokop en vraagt om een nieuw, verdiepend onderzoek waarin realistische en bruikbare conclusies opgenomen worden.

Met vriendelijke groet,

Nicole Bakker
directeur

De Hollandsche Molen

PostNL

€1,54

Afz. 1095 AA 139

NEDERLAND

26.07.2018

NetSet RN 821307

AXI #433999#10#1004#

Onjuist geadresseerd?

Wilt u dan zo vriendelijk zijn om op de voorkant van deze envelop **retour afzender** te schrijven en deze brief terug te sturen?

Reden terugsturen brief (graag aankruisen)

- Geadresseerde woont niet op dit adres
- Geadresseerde is overleden
- Geadresseerde is verhuisd, adres onbekend
- Geadresseerde is verhuisd, nieuwe/juiste adresgegevens:

Nieuw adres:

Naam: _____

Adres: _____

Postcode: _____ Plaats: _____

Oud adres:

Postcode: _____ Huisnummer: _____

Dank u vriendelijk voor uw medewerking.